

1. KODI ETIK PËR LOGOPEDISTËT

1.1 TITULLI I

DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Art.1

Ky Kod Etike përfshin rregulla dhe parime të sjelljes profesionale të Logopedit, të cilat ai i zbaton me pronësi dhe autonomi për aftësitë specifike në çdo fushë dhe status ligjor në të cilin ata operojnë, për të garantuar ofrimin e një shërbimi në një nivel optimal cilësor në favor të qytetarit, si dhe për ta mbrojtur atë nga abuzimet dhe mangësitë profesionale.

Art.2

Logopedët, qofshin ata profesionistë të pavarur ose punonjës të organeve publike ose private, pas anëtarësimit në Urdhërin e Infermierit të Shqipërisë (U.I.SH.), janë të detyruar të respektojnë këtë Kod Sjelljeje.

Art.3

Çdo veprim profesional ose personal, edhe nëse kryhet jashtë mjedisit të punës, që është në kundërshtim me parimet e treguara më poshtë, do të ndiqet penalisht me sanksionet disiplinore të parashikuara nga ligjet në fuqi.

1.2 TITULLI II

DETYRAT E LOGOPEDISTIT

Art.4 – Objektivat

Finalizimi i ndërhyrjes logopedike me përshtatshmëri dhe cilësi profesionale në ndjekjen e mbrojtjes së shëndetit të personit në dimensionin e tij bio-psiko-social, në mënyrë që ai të përdorë çdo mjet komunikimi që disponon në kushte fiziologjike.

Në rastin e një çrregullimi të aftësive të komunikimit objektivi do të jetë habilitimi dhe rehabilitimi i vështirësisë, nëpërmjet rikuperimit të aftësive dhe kompetencave që synojnë komunikimin nëpërmjet përvetësimit dhe konsolidimit të metoda alternative të dobishme për komunikim dhe përfshirje sociale.

Në rastin e një çrregullimi të gëlltimit dhe rezultateve të mundshme, objektivi do të jetë, kur është e mundur në lidhje me kushtet klinike dhe ndarjen e objektivave në ekipin multidisiplinar, rivendosja e gëlltimit funksionale, e cila garanton marrjen e sasinë e duhur të elementëve ushqyes.

Art.5 – Objekti

1. Ndërhyrja e logopedit i drejtohet personit që e kërkon këtë shërbim, në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet një personi që mbron ligjërisht të drejtat e tij, pa diskriminim në moshë, gjini, gjendje social-ekonomike, kombësi, race, feje, ideologjie dhe në përputhje në çdo rast, me legjislacionin aktual.

2. Ndërhyrja e logopedit mund t'i drejtohet jo vetëm personit, por edhe organizatave apo institucioneve që kërkojnë këshilla profesionale.

Art.6 – Përditësimi profesional

1. Logopedit i kërkohet të ruajë dhe përditësojë njohuritë dhe kompetencën profesionale me kalimin e kohës krahas niveleve optimale përmes përditësimit të përshtatshëm në fushën e edukimit në

vazhdim, hulumtimit mbi përvojën dhe metodat e kërkimit. Ai planifikon, kryen dhe merr pjesë në aktivitete trajnuese, promovon, aktivizon, merr pjesë në kërkime dhe garanton shpërndarjen dhe publikimin e rezultateve.

2. Nëse logopedi nuk e ka ushtruar profesionin për më shumë se 4 vjet, këshillohet të ndjekë një kurs trajnimi profesional pasuniversitar, seminare rifreskuese të njohurive që synojnë të gjitha aspektet profesionale.

Art.7 – Aspektet profesionale

1. Fushat e ndërhyrjes së logopedit përfshijnë:

a) Evidentimin, Vlerësimin dhe Bilancin e Përgjithshëm; për të hartuar programe rehabilitimi komform problematikave të përgjithshme dhe specifike komunikuese, të personit dhe të komunitetit. Veprimtaria parandaluese, rehabilituese, didaktike, e konsulencës dhe kërkimore e logopedit, është e natyrës teknike, relacionale, kualifikuese dhe edukative.

b) në veprimtarinë didaktike, si tutor në veprimtarinë praktike të studentëve të degës së logopedisë, si mësues i disiplinave të logopedisë, si folës ekspert i lëndës, si koordinator praktike tekniko-praktike të kurseve të diplomës Logopedi;

c) kërkimin shkencor;

d) për drejtimin e shërbimeve, departamenteve, zyrave ose njësive organizative.

2. – Sistemi akademik – Logopedi është lektor me zgjedhje i disiplinave të logopedisë të nevojshme për formimin bazë në mjedisin universitar dhe në çdo vend tjetër përkatës përgjegjës për rikualifikim dhe përditësim profesional.

3- Kërkimi shkencor

a) Logopedi kryen veprimtari kërkimore në fushën e terapisë së të folurit dhe në një fushë ndërdisiplinore, me kusht që qëllimet e hulumtimit të jenë në lidhje të drejtpërdrejtë me qëllimet e terapisë logopedike.

b) Në kryerjen e hulumtimit duhet të ruhet një qasje individuale dhe profesionale e cila respekton të drejtat e personit, pa shkaktuar asnjë dëmtrim të shëndetit.

c) Konsenti i marrë në formë të shkruar, me referencë shteruese për të gjithë informacionin e paraqitur, është kusht i domosdoshëm për realizimin e procesit të kërkimit shkencor.

d) Menaxhimi i të dhënave klinike, në përputhje me ligjin për fshehtësinë dhe konfidencialitetin në përpunimin e të dhënave personale, i nënshtrohet konsentit të personit në pjesëmarrës në kërkimin shkencor dhe të personit juridik përgjegjës për të dhe ruajtjen e dokumentacionit klinik.

e) Çdo person i përfshirë si objekt në programin kërkimor ruan të drejtën të ndërpresë pjesëmarrjen e tij në çdo kohë dhe pa asnjë detyrim ligjor.

4. – Organizimi – Logopedi mund të mbajë pozicione organizative që kërkojnë kryerjen e funksioneve me marrjen e drejtpërdrejtë të përgjegjësisë së lartë, si p.sh., menaxhimi i shërbimeve, departamenteve, zyrave ose njësive organizative të një kompleksiteti të veçantë, të karakterizuara nga një shkallë e lartë të përvojës dhe autonomisë menaxheriale dhe organizative.

Neni 8 – Aktet profesionale

Ushtrimi i profesionit kryhet sipas një marrëdhënie varësie, në sferën publike ose private, ose të llojit të pavarur; dhe zhvillohet duke iu referuar një diagnoze të specifike mjekësore. Marrja e përgjegjësisë së pacientit në menaxhimin terapeutik bëhet në autonomi të plotë, në bazë të aftësive dhe në përputhje me grupin e akteve specifike profesionale të logopedit.

Ushtrimi i profesionit realizohet nëpërmjet aspekteve të mëposhtme:

- a) Vlerësimi në Klinikën Logopedike;
- b) Mbledhja e të dhënave dhe informacionit objektiv dhe subjektiv nëpërmjet përdorimit të mjeteve të standardizuara, testeve, intervistave, observimit;
- c) analiza e dokumentacionit klinik
- d) konsulencë/këshillim;
- e) kujdesi, edukimi/habilitimi/rehabilitimi;
- f) monitorimin e ndërhyrjes dhe ecurisë
- g) planifikimi i planit të trajtimit/ndërhyrjes;
- h) parandalimi;
- i) rishikimi i programit të ndërhyrjes;
- k) vlerësimin/verifikimin e efektivitetit të trajtimit;
- l) kërkimi shkencor
- m) formimi dhe edukimi në vazhdim

Art.9 – Dokumentacioni i terapisë së të folurit

1. Logopedi merr përsipër t'i japë personit të asistuar informacionin efektiv të nevojshëm për ndërtimin e procesit vendimmarrës të trajtimit logopedik. Dokumentacioni i terapisë së të folurit është një mjet themelor për regjistrimin e ushtrimit profesional, të llojeve dhe metodave të ndërhyrjes së zgjedhur, me vërtetimin e vazhdimësisë kronologjike të secilës prej fazave të tyre; ka funksionin e informimit dhe edukimit të pacientit lidhur me procesin e ndërhyrjes, dhe shërben për të shkëmbyer raporte me profesionistë të tjerë të kujdesit shëndetësor përgjatë punës në ekipin multidisiplinar, verifikimin e punës së kryer, objektivat e pritshme dhe të arritura, si edhe për të krijuar një prezantim formal të trajtimit të kryer.

2. Ky dokument, kur përpunohet në struktura dhe organe publike ose private, merr konotacionin ligjor të kartelës mjekësore, me karakteristikat dhe elementet e një akti publik; ky dokument duhet të hartohet dhe mbahet në përputhje me dispozitat në fuqi për sekretin profesional dhe mbrojtjen e konfidencialitetit të të dhënave personale.

1.3 TITULLI III

MARRËDHËNIET PROFESIONALE

Neni 10 - Kualifikimi për ushtrimin e profesionit

Logopedi e ushtron veprimtarinë e tij profesionale pas marrjes së kualifikimit universitar adekuat për profesionin dhe regjistrimit në institucionin e Urdhrit të Infermierit të Shqipërisë. Mosrespektimi i njërit prej kushteve të sipërpërmendura përbën ushtrim abuziv të profesionit.

Logopedi duhet të pezullojë ushtrimin e profesionit kur aftësitë e tij profesionale ndikohen nga çdo rrethanë, qoftë fizike apo psikike, madje edhe në rastin e situatave të përkohshme që mund të ndikojnë në ushtrimin jo adekuat të profesionit dhe/ose mund të ketë pasoja të dëmshme për pacientin. Gjithashtu, profesionisti logoped duhet të raportojë pranë UISH dhe institucionit ku punon nëse verën persona të tjerë të të njëjtit profesion (koelge), të cilët janë të pamundur fizikisht apo menderisht të realizojnë detyrën e tyre profesionale.

Neni 11 – Fshehtësia profesionale

Logopedi duhet të respektojë dhe të ruajë sekretin profesional në lidhje me çdo informacion që ka të bëjë me personat tek të cilët aplikohet trajtimi logopedik dhe nuk ka asnjë rast shmangie, përveç arsyeve serioze dhe të dokumentuara të natyrës sociale dhe/ose shëndetësore.

Neni 12 – Informacioni dhe Konsenti

Logopedi duhet të paraqesë informacione të detajuara mbi ekzekutimin e trajtimeve të zgjedhura, të përshtatshme për aftësitë e të kuptuarit të pacientit ose përfaqësuesve të tij ligjorë, si dhe çdo element tjetër të dobishëm për përcaktimin e ndërgjegjësimit të plotë dhe pjesëmarrjes në trajtimet që do të bëhen. Fazat teknike të informacionit të administruar duhet të parashikojnë ndërhyrje të qartë nga profesionisti dhe mund të shkruhen në forma të veçanta ose në dokumentacionin përkatës të terapisë logopedike.

Logopedi duhet të konstatojë vazhdimësinë e pëlqimit gjatë rrjedhës së trajtimit, duke i kushtuar vëmendje që të mos kryejë asnjë trajtim në mungesë të respektimit të qartë të vazhdimit të trajtimit ose në prani të një refuzimi të qartë.

Neni 13 – Marrëdhëniet me pacientin

1. Logopedi duhet të vendosë marrëdhënien me personin që i beson kujdesin mbi bazën e besimit dhe respektit të ndërsjellë; Detyra e tij është të krijojë kushtet brenda të cilave do të zbatohet programin e trajtimit, nëpërmjet informacionit të përshtatshëm për marrësin për planin dhe objektivat e ndërhyrjes.
2. Logopedi duhet ta njoftojë personin paraprakisht tarifën e tij dhe të marrë pëlqimin për të njëjtën gjë. Në rrethana të veçanta, ai mund të realizojë punën e tij pa pagesë, me kusht që një sjellje e tillë të mos përbëjë konkurrencë të pandershme ose grumbullim të paligjshëm të klientit.
3. Tarifa e parashikuar për shërbimet e logopedisë që kryhen në një mjedis të lirë-profesional duhet të jetë e përshtatshme për angazhimin profesional e arsyeshme dhe në përpjesëtim me nivelin e tyre të arsimit, trajnimit dhe kompetencës.
4. Logopedi mund të rekomandojë, duke dhënë arsye të plota, mjedisin terapeutik sipas mendimit të tij më të përshtatshëm për nevojat e pacientit pa e detyruar atë, duke ofruar shpjegime për indikacionet dhe efektivitetin, për të garantuar cilësinë e shërbimit.
5. Logopedi duhet të ofrojë trajtimin më të mirë të disponueshëm për personin që trajtohet, brenda fushës së kompetencës së tij profesionale, dhe kur është e nevojshme edhe të bashkëpunojë në çdo konsultim për të verifikuar trajtimin e kryer me profesionistë të tjerë të përshtatshëm.
6. Logopedi duhet të kufizojë ose të ndërpresë veprimtarinë e tij profesionale nëse ndërhyjnë faktorë shëndetësorë që nuk e lejojnë atë të ushtrojë në mënyrë optimale profesionin e tij.
7. Logopedi duhet të ndërpresë trajtimin logopedik nuk zotëron pëlqimin e personit që trajtohet ose efikasitetin terapeutik; në këtë rast ai do të duhet të vazhdojë me rivlerësimin e planit terapeutik dhe me rimarrjen e pëlqimit të pacientit.
8. Logopedi është aktiv në analizën e dilemave etike të hasura në veprimtarinë profesionale, në rastet e konflikteve të përcaktuara nga pikëpamje të ndryshme etike, merr përsipër ta gjejë zgjidhjen përmes dialogut.

Neni 14 – Marrëdhëniet me kolegët

1. Logopedi ka detyrimin t'i raportojë organeve të korporatës të krijuara në Regjistrin hipotezat e

ushtrimit abuziv të profesionit për të cilin merr dijani në kryerjen e profesionit të tij, pa cenuar dispozitat e ligjit për detyrimin. të njoftojë Autoritetin Gjyqësor nga ana e operatorëve të Profesioneve Shëndetësore.

2. Logopedi ka detyrimin t'i raportojë institucionit të Urdhërit të Infermierit të Shqipërisë çdo mospërputhje serioze me parimet etike të përfaqësuara në këtë Kod të Deontologjisë nga kolegët për të cilat ai mund të vihet në dijeni.

3. Logopedi nuk duhet me gjykime apo qëndrime personale dhe as për asnjë arsye të censurojë apo diskreditojë një koleg; Në të njëjtën mënyrë, ndalohet çdo formë konkurrimi që nuk frymëzohet nga parimet e optimizimit cilësor të shërbimeve, por zbatohet duke zbritur pacientët ose detyrat e kujdesit nga një koleg tjetër.

4. Nëse një pacient deklaron qëllimin e tij për të ndryshuar logopedin, kontrolluesi i të dhënave në vend do të duhet të lehtësojë transferimin e informacionit të dobishëm te profesionisti i ri, përveç rasteve kur shprehet ndryshe nga vetë pacienti, duke u përmbajtur nga qëndrimi i mosbashkëpunimit.

5. Nëse një pacient vendos të përfitojë nga trajtimi me dy ose më shumë logopedë, situatat e papajtueshmërisë dhe/ose mospërputhjes midis metodave të ndryshme të rehabilitimit duhet të shmangen qartë, me shpjegim formal të çdo mospërputhjeje, që duhet paraqitur, në rast nevojë. për arbitrazh, me mendimin e Bordit Drejtues të Regjistratit Profesional.

6. Logopedi, i cili në mënyrë të arsyeshme e konsideron detyrën e tij të përfunduar për shkak të kufijve të kompetencës, duhet ta dërgojë pacientin, pas informacionit të duhur për këtë çështje, te një koleg tjetër apo institucion tjetër përkatës.

7. Logopedët të cilët kanë ekspertizë më të madhe për sa i përket vjetërsisë profesionale (mbi 5 vjet experience) dhe përvojës në fusha të veçanta të patologjisë së të folurit, marrin përgjegjësinë për trajnimin e studentëve dhe kolegëve logopedë në fillim të karrierës së tyre profesionale.

8. Ndarja e eksperiencave profesionale dhe e rezultateve të kërkimit dhe të vërtetimit terapeutik ndërmjet kolegëve është e nevojshme dhe e detyrueshme për Logopedin dhe favorizon evoluimin dhe promovimin e Logopedisë.

9. Logopedët do t'u shërbejnë klientëve të kolegëve gjatë një mungese të përkohshme të tyre, sipas dakortësisë. Në këtë rast, logopedi i zëvendësuar duhet t'i japë të gjithë informacionin e nevojshëm logopedit zëvendësues në mënyrë që ai të vazhdojë në mënyrë adekuate trajtimin e pacientit, duke rene ne dakordesi me ane te nje kontrate.

Neni 15 – Marrëdhëniet me profesionistë të tjerë

Logopedi, si punonjës ashtu edhe si profesionist i pavarur, duhet të realizojë kontakte ndërdisiplinore me profesionistë të tjerë me synimin për të ndjekur mirëqenien e pacientit dhe për të optimizuar nivelin e cilësisë së tyre profesionale.

Marrëdhëniet me profesionistët e tjerë bazohen në respektin e ndërsjellë, në korrektësinë e sjelljes profesionale në çdo rast në përputhje me të drejtën e pacientit për diskrecion dhe sekretin profesional.

Neni 16 – Marrëdhëniet me Institucione të tjera

Kontaktet profesionale ndërmjet logopedit dhe shërbimeve ose agjencive të tjera publike ose private rregullohen nga kontratat dhe rregulloret përkatëse dhe në përputhje me ligjin. Nëse ndërmjet logopedit që operon në një regjim varësie ose regjim tjetër bashkëpunues me strukturat dhe me

organet publike dhe private, dhe të njëjtat struktura, nëse lindin konflikte në lidhje me menaxhimin e rastit specifik që i është besuar, logopedi duhet të kërkojë ndërhyrjen e Bordit Drejtues të Regjistrimit Profesional në interes të pacientit. dhe në interes të sferës së tij të autonomisë profesionale.

Neni 17 – Marrëdhëniet me publikun

1. Logopedi duhet të respektojë parimet sociale, morale dhe ligjore të kompanisë në të cilën ai ushtron, duke ditur se devijimi nga këto parime mund të ndikojë në besimin e opinionit publik në kompetencën e logopedit dhe profesionit të tij.
2. Logopedit i kërkohet të respektojë dhe mbrojë dinjitetin e profesionit, duke shmangur në çdo mënyrë:
  - a) të ushtrojë akte dhe aftësi profesionale që nuk i përkasin terapisë logopedike;
  - b) t'i nënshtrohen ndikimeve profesionale që dëmtojnë autonominë e dikujt dhe mirëqenien e pacientit;
  - c) favorizojnë ushtrimin abuziv të profesionit;
  - d) bashkëpunimi me njerëz ose subjekte që ushtrojnë ndërhyrje të paligjshme, të pamjaftueshme ose shtrënguese;
  - e) të marrë dëmshpërblim që rrjedh nga spekulimet tregtare, të çdo natyre dhe origjine, që i përket rolit dhe fushës profesionale të dikujt; Lejohen kontributet e drejtpërdrejta ose të tërthorta ekonomike që synojnë kërkimin shkencor dhe përhapjen e kulturës së terapisë logopedike;
  - f) transferimi ose nxitja e transferimit të pacientëve ndërmjet strukturave të ndryshme terapeutike për përfitim;
  - g) zbatojnë çdo formë reklamimi në kundërshtim me rregulloret në fuqi.

1.4 TITULLI IV

Komisionet disiplinore dhe sanksionet

STATUTI I UISH

Neni 31

Komisionet disiplinore

Pranë Këshillit Kombëtar dhe Këshillave Rajonalë të Urdhrit të Infermierit funksionojnë komisionet disiplinore, të cilat caktohen nga këshillat përkatës.

Komisionet disiplinore janë organizma të gjykimit profesional. Ato verifikojnë dhe shqyrtojnë ankesat për shkeljet e etikës mjekësore, të Kodit Etik-Deontologjik, si dhe gabimet mjekësore nga anëtarët e Urdhrit të Infermierit, të nxjerra nga raportet e inspektorëve apo grupeve të punës, të ngritura për mbikëqyrjen e nivelit të standarteve dhe zbatimin me korrektesë të Kodit Etik-Deontologjik, si dhe nga çdo ankesë e ardhur nga pacientët.

Komisionet disiplinore pranë Këshillave Rajonalë ushtrojnë përgjegjësi disiplinore të shkallës së parë. Vendimet e tyre ankimohen në komisionin disiplinor të Këshillit Kombëtar, i cili ushtron kompetenca disiplinore të shkallës së dytë dhe përfundimtare.

Komisionet disiplinore funksionojnë në bazë të rregullores për komisionet disiplinore të miratuar nga Këshilli Kombëtar.

Neni 32 **Masat disiplinore**

Komisioni disiplinor mund të vihet në lëvizje nga një ankesë e paraqitur me shkrim apo me gojë, por ai mund të vihet në lëvizje edhe me iniciativë, ose me urdhër të Presidentit, me propozim të Kryeinspektorit.

Komisioni disiplinor heton dhe gjykon, në bazë të fakteve dhe provave të administruara, në seancë dëgjimore. Kur vërteton se anëtari ka kryer shkelje të etikës mjekësore, të Kodit Etik-Deontologjik ose ka bërë gabim mjekësor, ai jep masat e mëposhtme:

vërejtje me shkrim;

vërejtje me paralajmërim;

gjobë nga 1 500 lekë deri në 100 000 lekë;

propozim për shkarkim nga funksionet drejtuese në institucione shëndetësore;

pezullim nga e drejta e zgjedhjes në organet drejtuese të Urdhrit të Infermierit deri në 3 vjet;

përfshirje në listën e përjashtimit nga Urdhri i Infermierit për një periudhë deri në 3 vjet. Gjoha e vjelë, sipas shkronjës "c", të pikës 2, të nenit 16, derdhet në Buxhetin e Shtetit.

Përveç masave të parashikuara në pikën 2 të këtij neni, si masë plotësuese, komisioni ka të drejtë t'u caktojë të ndëshkuarve kryerjen e një rikualifikimi ose të studimeve plotësuese.

Masat e mësipërme disiplinore mund të shlyhen, nëse ndaj anëtarit, brenda 1 viti nga data e dhënies së tyre, për shkronjat "a" dhe "b" të këtij neni dhe brenda 3 vjetëve nga data e dhënies, për shkronjat "ç", "d" dhe "dh", nuk është marrë ndonjë masë tjetër disiplinore.